

A Kúria a dr. Kovács Zoltán ügyvéd által képviselt felperesnek a dr. Veres Zsuzsanna ügyvéd által képviselt alperes ellen közalkalmazotti jogviszony jogellenes megszüntetésének megállapítása és egyéb igények iránt a Miskolci Munkaügyi Bíróságnál 2.M.1105/2011. szám alatt megindított és másodfokon a Miskolci Törvényszék 1.Mf.22.793/2013/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen az alperes által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Miskolci Törvényszék 1.Mf.22.793/2013/4. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek - tizenöt nap alatt - 10.000 (tízezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget. A felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli.

I n d o k o l á s

A felperes 1986. február 23-ától állt az alperes, illetve jogelődje alkalmazásában óvónő munkakörben.

Cs. Község Önkormányzat Képviselő-testülete a Kt. határozatában az általános iskola és napköziotthonos óvoda intézményben létszámleépítésről határozott, az iskola vonatkozásában 9 fő pedagógusból 1 fő létszámleépítését rendelte el, míg az óvoda vonatkozásában 4 fő óvodapedagógusi létszámból 2 fő létszám csökkentéséről határozott olyan módon, hogy 2011. augusztus 15-ét követően az óvodai intézményben összesen heti 80 órában lehet óvodapedagógust foglalkoztatni.

Az alperes 2011. július 26-án kelt levélben tájékoztatta a felperest a képviselő-testület határozatában foglaltakról, így arról, hogy a létszámcsökkentés elrendelése keretében 2 fő óvodapedagógus jogviszonyát kell megszüntetni, másik felajánlható munkakör nincs. Az alperes utalt a Kjt. 30/A. §-ában foglaltakra.

Ezt követően a munkáltató a levél 1. pontjában a Kjt. 30/B. § (1) és (2) bekezdésében foglaltakat rögzítette. A levél tartalmazza a felmentéssel esetlegesen érintettek nevét (M.V.I., V.I.), az óvodapedagógus megjelölést mint érintett kört, azt, hogy az elosztható munkaidő mértéke heti 80 óra, és hogy nincs lehetőség napi 4 óránál rövidebb munkaidő kikötésére.

Az alperes a felperes közalkalmazotti jogviszonyát 2011. augusztus 9-én kelt iratában felmentéssel megszüntette az alábbi indokolással. „Cs. Község Önkormányzatának Képviselő-testülete a határozatával a munkáltatói intézménynél létszámcsökkentést rendelt el, amely a napköziotthonos óvoda vonatkozásában 2 fő óvodapedagógus létszámcsökkentését jelenti. Tekintettel a képviselő-testület határozatában foglaltakra, az Ön további foglalkoztatására nincs lehetőség, így a közalkalmazotti

jogviszonyát az 1992. évi XXXIII. törvény 30. § (1) bekezdés b) pontja alapján 2011. augusztus 15. napjától kezdődő felmentési idővel 2012. március 14. napjára szólóan felmentéssel megszüntetem. A képviselő-testületi határozat jegyzőkönyvi kivonata a jelen felmentési okirat mellékletét képezi. Végezetül ismételten tájékoztatom arról, hogy a munkáltatónál a munkáltató irányítása alatt álló másik munkáltatónál, illetve a munkáltató fenntartója által fenntartott más, a Kjt. hatálya alá tartozó munkáltatónál nincs az iskolai végzettségének és szakképzettségének, szakképesítésének megfelelő másik betöltetlen, felajánlható munkakör."

A felperes többször módosított keresetében annak megállapítását kérte, hogy az alperes a közalkalmazotti jogviszonyát jogellenesen szüntette meg amiatt, hogy nem tett eleget írásban a Kjt. 30/A. § (1) bekezdésben foglaltaknak, azaz nem tájékoztatta a betöltetlen munkakör felajánlásának lehetőségéről. A felperes hivatkozott arra is, hogy az alperes megsértette a Kjt. 30/B. § és 30/C. §-ban írtakat is a részmunkaidőről adott tájékoztatás kapcsán. A jogellenességhez fűződően a felperes átalánykártérítést és elmaradt illetményt igényelt azok kamatával együtt. Ezen túlmenően jubileumi jutalom, szakkönyvvásárlási támogatás, munkaruha megváltás, étkezési hozzájárulás, és ezek kamata megfizetését is kérte az alperestől.

Az alperes a jubileumi jutalom jogcímén előterjesztett bruttó 338.400 forint és az ezutáni késedelmi kamat, valamint a szakkönyvvásárlási támogatás jogcímén kért 32.000 forint és késedelmi kamata iránti kereset teljesítését nem ellenezte, ezt meghaladóan a kereset elutasítását kérte.

A Miskolci Munkaügyi Bíróság a 2.M.1105/2011/21. számú ítéletével megállapította, hogy az alperes a felperes közalkalmazotti jogviszonyát a 2011. augusztus 9-én kelt felmentéssel jogellenesen szüntette meg. Kötelezte az alperest átalánykártérítés, elmaradt illetmény, jubileumi jutalom, szakkönyvvásárlási támogatás és munkaruha megváltás megtérítésére, valamint végkielégítés megfizetésére. A nettó összegek után az alperest kamatfizetési kötelezettség is terheli.

A munkaügyi bíróság ítéletében utalt az 1992. évi XXXIII. törvény (Kjt.) 30. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakra, valamint a Kjt. 30/A. - 30/C. §-ában rögzítettekre.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a perben az nem volt vitatott, hogy az alperes a Kjt. 30/A. § (1) bekezdésben írtaknak nem tett eleget, azaz a felperest írásban nem tájékoztatta az előírt másik betöltetlen munkakör felajánlásának lehetőségéről, és nem hívta fel arra, hogy nyilatkozzon, kíván-e a munkakör felajánlási lehetőséggel élni.

A bíróság megállapítása szerint mivel a Kjt. 30/A. § (1) bekezdésben írtak konkrét jogszabályi kötelezettséget tartalmaznak, nincs jelentősége annak, amit az alperesi képviselő e körben állított, azaz hogy miért nem tett eleget kötelezettségének, mivel

a képviselő-testületi határozat tartalma alapján tudta, hogy nincs másik felajánlható munkakör. A bírói gyakorlatra is figyelemmel, amely szerint az „üres munkakör” vizsgálatát a közalkalmazottnak az előzetes tájékoztatásra adott írásbeli igenlő válasza indítja el, nincs jelentősége annak, hogy a felmentés közlésekor volt-e megfelelő felajánlható munkakör, a jogszabály rendeltetéséből következően egyedül a tájékoztatás megléte irányadó, mivel az adott garanciális jogok érvényesülése e nélkül nem biztosítható (EBH.2010.2166.).

Ugyanakkor az alperes megsértette a Kjt. 30/C. § (1) bekezdés b) pontjában írtakat is, hiszen az esetlegesen érintettek nevéként a ténylegesen érintetteket jelölte meg. Így nyilvánvaló, hogy a többi, ugyanabban a munkakörben dolgozó személy nem kérte a kinevezés módosítását, illetve ilyen tájékoztatás mellett a képviselő-testületi határozatban előírt 2 fő óvodapedagógus létszámcsökkentés sem valósítható meg akkor, ha a megjelölt 2 személy napi 4 órás munkaidejű foglalkoztatást is elfogadott volna. Az elsőfokú bíróság a továbbiakban utalt a Kjt. 34. § (1), (2) és (3) bekezdésében rögzítettekre.

Az alperes 7 havi átalánykártérítés megfizetésére köteles az ítélet szerint különösen a jogsértés és annak következményei súlyának mérlegelésével. A bíróság figyelembe vette a felperes hosszú jogviszonyát, azt, hogy több mint 26 éve dolgozott az alperes alkalmazásában, illetve hogy a felperesnek csak 2012. szeptember 1-jén sikerült újból elhelyezkednie.

A jubileumi jutalom, illetve a szakkönyvvásárlási támogatás jogcímén kért összeget az alperes nem vitatta, így a bíróság a Pp. 215. §-a alapján az alperest a kereseti kérelemmel egyezően kötelezte. A Kjt. 79. §-ára történő hivatkozást követően az elsőfokú bíróság kifejtette, hogy a munkajogi szabályok szerint a munkaruha juttatás minden olyan munkakörben kötelező, ahol a munkavégzés miatt a ruházat védelme szükséges. Az alperesnél 2009. év végéig a munkaruha összegével egyező számlát kellett adni. A bíróság megállapítása szerint az, hogy sportruházati boltból hozta a felperes ezen számlákat, illetve hogy azokon az szerepelt, miszerint női nadrágot, női felsőt vásárolt, nem mutatja azt, hogy ezen ruhadarabok nem minősültek munkaruhának. A bíróság a munkaruha jogcímén követelt összegszerűséget a felperes által állítottakkal egyezően fogadta el.

A bíróság az étkezési hozzájárulás jogcímén előterjesztett kereseti kérelmet elutasította. Nem találta bizonyítotttnak a felperes azon hivatkozását, hogy a felek között olyan megállapodás jött létre, amely szerint azért kapták a havi 4.000 forint melegétkezési utalványt, mert „kötelező étkezők”.

A bíróság kötelezte az alperest a bruttó 1.506.232 forint késedelmesen kifizetett végkielégítés után kamat viselésére.

Az alperes fellebbezése folytán eljáró Miskolci Törvényszék az 1.Mf.22.793/2013/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, fellebbezett részét

helybenhagyta. Megállapította, hogy a fellebbezési eljárás illetéke az államot terheli, míg az alperest perköltség fizetésre kötelezte. A másodfokú bíróság a fellebbezés keretei között eljárva a Pp. 253. §-ának (3) bekezdése szerint nem érintette a jubileumi jutalom, szakkönyvvásárlási támogatás és végkielégítés utáni kamat megfizetésére kötelező rendelkezéseket.

Egyebekben kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság tényállásból levont jogkövetkeztetése a jogszabályi rendelkezéseknek mindenben megfelel, a fellebbezéssel támadott valamennyi igény vonatkozásában helytálló, a törvényszék a jogi érvelésére visszautalt, az ítéletet ezért a fellebbezett részében a Pp. 253. § (2) bekezdése, és a Pp. 254. § (3) bekezdése alapján helyes indokaira tekintettel hagyta helyben.

A másodfokú bíróság kiemelte, hogy a Kjt. 30/A. § (1) bekezdésében foglalt jogszabályi rendelkezés azt jelenti, hogy a munkavállalót meg kell nyilatkoztatni arra nézve, amennyiben felmentéssel megszüntetésre kerülne a jogviszonya, a későbbiekben ennek ismeretében kíván-e azzal a lehetőséggel élni, miszerint a munkáltatónál vagy a fenntartónál ha van a végzettségének megfelelő munkakör, azt betöltse. Abban az esetben, ha a munkavállaló úgy nyilatkozik, hogy élni kíván ezzel a lehetőséggel, ezután kötelezettsége a munkáltatónak, hogy a fenntartót megkeresse. Jogszabályban előírt határidőben nyilatkozni kell arra nézve, fel tud-e ajánlani a munkavállalónak más munkakört vagy sem.

A Kjt. 30/A. § (1) bekezdése a jogszabály kógens rendelkezése, amelynek megsértése olyan súlyú, amelynek megállapítása esetén a munkavállaló eredeti munkakörben való továbbfoglalkoztatását is kérheti. Ennek figyelembe vétele mellett a jogkövetkezmény mértékét az átalánykártérítés tekintetében a munkaügyi bíróság helyesen mérlegelte, annak részletes indokát adta.

Az alperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és új határozat meghozatalát kérte a felperes keresetének elutasítása és perköltség fizetésre kötelezése mellett. A felülvizsgálati érvelés szerint Cs. Község Önkormányzatának Képviselő-testülete KT. határozatával létszámleépítést rendelt el. Ez rögzítette, hogy a létszámleépítéssel érintett 3 fő munkavállaló továbbfoglalkoztatását, áthelyezését más intézményben nem tudja biztosítani. Az önkormányzat intézményeinél egyéb munkakör betöltését sem tudta felajánlani, betöltetlen munkakör a munkáltatónál a munkáltató irányítása alatt álló másik munkáltatónál, illetve az önkormányzat által fenntartott más munkáltatónál nincs. Felajánlási lehetőség, azaz felajánlható munkakör hiányában pedig nem volt miről tájékoztatni az érintett közalkalmazottat.

Az alperes a fenntartói döntés meghozatalát követő 7. napon a Kjt. 30/B. § és 30/C. §-ai alapján egy mindenre kiterjedő tájékoztatást adott az érintett alkalmazottak részére. A tájékoztatás kiterjedt a fenntartói határozat pontos ismertetésére, valamint a Kjt. 30/A. § alapján arra is, hogy a határozatában a képviselő-testület azt is

rögzítette, miszerint a munkáltató fenntartója által fenntartott más, e törvény hatálya alá tartozó munkáltatónál nincs másik betöltetlen munkakör.

Az elsőfokú bíróság megállapítása téves, miszerint az alperes megsértette a Kjt. 30/C. § (1) bekezdés b) pontjában foglaltakat is. Maga a hivatkozott jogszabály tartalmazza azt, hogy a közalkalmazottat tájékoztatni kell a tervezett felmentéssel esetlegesen érintettek nevéről is, amelyből egyértelműen az következik, hogy név szerint kell megjelölni az érintetteket. Nem helytálló az a bírósági felvetés, hogy így a többi, ugyanabban a munkakörben dolgozó személy nem fogja kérni a kinevezés módosítását.

Az iskola fenntartója már a létszámleépítésről rendelkező határozatában kijelentette, hogy nincs a létszámleépítéssel érintett alkalmazottak részére felajánlható munkakör, majd a 2011. július 26-án kelt tájékoztatóban az igazgató megismételte ezen tájékoztatást a közalkalmazottak felé.

Az elsőfokú bíróság által hivatkozott EBH.2010.2166. számú határozat lényegesen más tényállást tartalmaz.

Az elsőfokú bíróság a Kjt. 34. § (3) bekezdés alapján 7 havi átalánykártérítés megfizetésére kötelezte az alperest, amely indokaként azt adta elő, hogy olyan súlyos jogsértés történt, amely ezen mértékű kártérítést indokolja. A felperes jogviszonyának felmentéssel történő megszüntetése mindenképpen bekövetkezett volna, mivel nem volt felajánlható munkakör a részére. A jogviszony hosszára figyelemmel a végkielégítését és a „felmentési idejét” megkapta, így a 7 havi átalánykártérítés indokolatlanul magas mértékű.

Az úgynevezett ruhapénzt minden munkakörben dolgozó önkormányzati alkalmazott megkapta 2009. év végéig függetlenül attól, hogy a munkája során a ruháját milyen szennyeződés érte. A munkáltató ezen juttatást mérlegelési jogkörben adta, mely keresettel a bíróság előtt nem támadható. A másodfokú bíróság ezen fellebbezési okfejtéssel nem foglalkozott.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult. Álláspontja szerint az alperes elzárta annak lehetőségétől, hogy a többi óvodapedagógussal együtt a Kjt. 30/C. § (1) bekezdés b) pontja szerinti kinevezés-módosítást kezdeményezzen. Ebből eredően is jogellenes a közalkalmazotti jogviszony megszüntetése. Álláspontja szerint a bíróságok egyébként a Kjt. 30/A. §-ában foglaltakat is helytállóan értelmezték.

A jogerős határozatban az elsőfokon eljáró bíróság indokát adta annak, hogy a mérlegelésnél milyen szempontokat milyen súllyal vett figyelembe. A felülvizsgálati kérelem sem támadja a mérlegelés alaposságát, okszerűségét, ebből eredően a határozat ide vonatkozó rendelkezése felülmérlegelésére nincs lehetőség.

A munkaruha juttatás tekintetében a jogerős határozat megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a munkáltató azt nem mérlegelési jogkörben, hanem a jogszabály alapján a munkakör

jellegéből eredően biztosította.

A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A felülvizsgálati kérelem önálló rendkívüli jogorvoslati kérelem. Ezért a törvény értelmében abban pontosan meg kell jelölni a jogszabálysértést és annak indokait. Erre tekintettel a Kúria az alperes felülvizsgálati kérelmének azon részét bírálhatta el, amely a törvénynek megfelelt [Pp. 272. § (2) bekezdés, BH.1995.99.II.], így nem vonhatta vizsgálódási körébe a munkaruha juttatás ellenértékének megfizetésére kötelező jogerős ítéleti rendelkezést, mert e körben a felülvizsgálat nem tartalmazott jogi érvelést, nem jelölte meg az álláspontja szerint megsértett jogszabályt.

A Kjt. 30/A. § (1) bekezdése szerint a munkáltató először a Kjt. 30. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott esetben írásban arról tájékoztatja a közalkalmazottat, hogy az iskolai végzettségének és szakképzettségének, szakképesítésének megfelelő másik betöltetlen munkakör felajánlását igényelheti. Ilyen igénye esetén alkalmazhatók a Kjt. 30/A. § (1) bekezdés utolsó mondatában foglalt felmentési korlátokra irányadó szabályok. A Kjt. 30/B. § (1) bekezdésében foglalt - a közalkalmazottaknak a munkaidő mértéke módosítására irányuló közös kérelme esetén fennálló - felmentési korlát szintén csak az állásfelajánlás során vehető figyelembe a 30/C. § (1) bekezdés b) pontja rendelkezése alapján. Ez következik a „munkáltató a 30/A. §-ban foglalt állásfelajánlás” során szövegrész alkalmazásából különös figyelemmel arra, hogy a Kjt. 30/A. § (1) bekezdés nem tartalmaz külön előírást arra nézve, hogy a Kjt. 30/B. §-ában foglalt lehetőség felajánlásáról is előzetesen tájékoztatni kell a közalkalmazottat.

A Kjt. 30/A. § rendelkezései szerint az állásfelajánlás igénybevétele esetén kerülhet sor a munkáltató részéről a munkáltató irányítása alatt álló másik munkáltató, illetőleg a fenntartó betöltetlen munkakör érdekében történő megkeresésére a Kjt. 30/A. § (2) bekezdése szerint. Ebből következően a 30/C. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltak alapján is a felmentéssel esetlegesen érintett közalkalmazottakról történő tájékoztatásra is csak akkor kerülhet sor, ha a közalkalmazott él a munkakör felajánlás lehetőségével.

Az a körülmény, hogy a munkáltatói intézkedéssel egyidőben az iskolában is sor került létszámleépítésre ahol az alkalmazottak - annak ellenére, hogy a munkáltató a felmentéssel érintettek nevét személy szerint feltüntette - hozzájárultak a kinevezésük módosításához, a jelen jogvita eldöntésére nincs kihatással.

Következetes az ítélkezési gyakorlat abban, hogy az üres munkakör vizsgálatát a közalkalmazottnak az előzetes tájékoztatásra adott írásbeli igenlő válasza indítja el, ezért a Kjt. 30/A. § (1) bekezdésében előírt, a másik megfelelő munkakör felajánlása lehetőségére vonatkozó előzetes munkáltatói tájékoztatás elmulasztása a felmentést önmagában jogellenessé teszi. A munkakör

felajánlás lehetőségéről való tájékoztatás elmulasztásával kiadott felmentés tekintetében nincs jelentősége annak, hogy a felmentés közlésekor volt-e megfelelő felajánlható munkakör a munkáltatónál és a fenntartóhoz tartozó más intézményeknél, a jogszabály rendeltetéséből következően egyedül a tájékoztatás megléte irányadó, mivel az adott garanciális jogok érvényesülése enélkül nem biztosítható (EBH.2010.2166.).

Az eljáró bíróságok által megállapított 7 havi átalánykártérítés nem volt eltúlzott mértékű [Kjt. 34. § (3) bekezdés]. A bíróságok helytállóan értékelték a jogsértés súlyát, a felperesnek az alperesnél 26 éve fennálló jogviszonyát, valamint az elhelyezkedési nehézségeit.

A kifejtettekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartotta a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján.

Az alperes perköltség fizetési kötelezettsége a Pp. 78. §-ának (1) bekezdésén alapul, míg személyes illetékmentességére tekintettel a felülvizsgálati eljárás illetéke az államot terheli az adott ügyben irányadó 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján.

Budapest, 2014. május 7.

Dr. Tallián Blanka s.k. a tanács elnöke, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Hajdu Edit s.k. bíró

A kiademány hitelével: Nné tisztviselő